

Fabricii, qui illam pecuniam repudiabat? hereditatem L. Pauli, an liberalitatem Africani, qui eius hereditatis Q. Maximo fratri partem suam concessit? Hæc profecto, quæ sunt summarum virtutum, pluris æstimanda sunt, quam illa, quæ sunt pecuniæ. Contentum suis rebus esse, maximæ sunt certissimæque divitiæ. Etenim si callidi rerum æstimatores prætæ maximo æstimant, quod ei generi possessionum minime casu noceri possit, quanti est æstimanda virtus, quæ nec eripi nec surripiri potest, nec vi tempestatum nec temporum perturbatione mutatur? qua præditi qui sunt, soli sunt divites.

4. Opgive i Arithmetik:

Hvilke Hovedformler gjælde for Kvotientrækker (geometriske Progressioner)? Hvor mange Størrelser maa være kjendte ved disse Rækker, for at de øvrige skulle kunne findes?

Kaldes Kvotientrækkens første Led a , Kvotienten q , Leddenes Antal n , hvorledes findes da disse Størrelser udtrykte ved x , naar Summen af Leddene er

$\frac{1}{2 \sin^2 \frac{1}{2} x}$, naar det andet Led trukket fra det første giver $2 \sin^2 \frac{1}{2} x$, og det tredje ligeledes trukket fra det første giver $\sin^2 x$?

Hvilke Værdier kan x faa, naar

$$q^4 + q^{-4} = \frac{6562}{81} ?$$

5. Opgive i Geometri:

Udtrykkene for en Trekants Areal T og ene Side c ved de to andre Sider a og b og deres mellemliggende Vinkel udvikles.

De anvendes dernæst

a) til Bestemmelse af Vinklen C ved T , $a+b$ og c , og

b) til Bestemmelse af a og b ved T , c , C .

Exempler: til a) $a+b = 12'$, $c = 11'$, $T = 11,5\text{ } \square'$.

til b) $c = 6'$, $T = 12\text{ } \square'$, $\cos C = \frac{7}{25}$.

(Naar en af Anvendelserne a) og b) er gjort, bør Exemplet derpaa regnes, inden der begyndes paa den anden Anvendelse, fordi i Reglen en Besvarelse med et Exempel er bedre, end en med begge Anvendelser uden Exempler).

V. Priskonkurrencer.

Til Besvarelse af de for Aarene 1872—1873 og 1873—1874 af Universitetet udsatte 22 Prisopgaver indkom i Aarene 1874 og 1875 i alt 15 Afhandlinger, hvoraf der blev tilkjendt 3 Præmien og 5 Akcessit, nemlig 2 statsvidenskabelige, af hvilke den ene fandtes værdig til Præmien og den anden til et hæderligt Akcessit, 4 lægevidenskabelige, af hvilke 1 erholdt Præmien og 1 et hæderligt Akcessit, 1 filosofisk, 2 historiske, af hvilke der tilkjendtes den ene Akcessit, 1 i klassisk Filologi, 3 i østerlandsk Filologi, af hvilke der tilkjendtes de 2de Akcessit, 1 matematisk og 1 astronomisk, hvilken sidste erholdt Præmien.

Prisopgaverne og Besvarelserne for hvert af de 2de Aar have været følgende:

1874.

De for Aaret 1873—74 udsatte Prisopgaver vare følgende:

1. I Theologi: At give en kritisk Fremstilling af den Forskjel, som fremtræder imellem det 17de og 19de Aarhundredes dogmatiske Behandling af Eschatologien hos den evangeliske Kirkes Theologer. 2. I Lovkyndighed: Reglerne om uanmodet Forretningsførelse som Stiftelsesgrund for retlige Forpligtelser samt om den Virkning, der paa dette Omraade maa tillægges en Godkjendelse (Ratihibition), fremstilles efter almindelige Retsgrundsætninger og dansk Ret. 3. I Statsvidenskab: At paavise de Principer, hvorefter de forskellige danske Sparekasser administreres, og undersøge, hvorvidt disse stemme med den Karakter, hver Spare-

kasse især efterhaanden har antaget, samt hvilke Foranstaltninger der endnu kunne træffes til at fuldstændiggjøre Systemet. 4. I Lægevidenskab: En kritisk Fremstilling af Electroterapiens Udvikling i den nyere Tid. 5. I Filosofi: At give en Fremstilling og Bedømmelse af Gudsbegrebets Udvikling i Schellings positive Filosofi. 6. I Historie: En kritisk Udsigt over den dansk-norske Stats politiske Forhold til Brandenburg-Preussen fra Slutningen af Tredivaarskrigen indtil de Fredslutninger, der endte den store nordiske Krig. 7. I klassisk Filologi: De adjectivorum compositorum liberiore usu et significationis inflexione apud tragicos græcos. At fremstille den friere Brug og Betydningsmodifikation af sammensatte Adjektiver hos de græske Tragikere. 8. I østerlandsk Filologi: At fremstille Pānini's Lære om Dannelsen af sammensatte Ord og undersøge hans Reglers Gyldighed saa vel for Veda-Sproget som det klassiske Sanskrit. 9. I Mathematik og Astronomi: Den ved Slutningen af forrige Aarhundrede først af Nevil Maskelyne udpegede, og siden 1823 navnlig ved Bessel undersøgte, personlige Ligning ved Passageobservationer har senere, og indtil den nyeste Tid, fremkaldt en Del specielle Undersøgelser, hvis sikre Resultater ønskes fremstillede, saa vel med Hensyn til den saakaldte Øje- og Øremethode, som ogsaa i Henseende til Passagernes elektriske Registrering. 10. I Kemi og Fysik. Der gives en Fremstilling af Substitutionsteoriens Udvikling og dens Betydning for den organiske Kemi. 11. I Naturhistorie: Der ønskes en udførlig, systematisk Beskrivelse af de danske Svampe, hvis Liv synes knyttet til frit henliggende, af Mennesker ikke paavirket Pattedyrgjødning. Besvarelsen maa være ledsaget af de paagældende Planter, opbevarede paa en passende Maade, og af de for Fremstillingen nødvendige Tegninger og mikroskopiske Præparater.

Til Besvarelse af de for Aaret 1872—73 udsatte Prisopgaver*) indkom der 9 Afhandlinger: en statsvidenskabelig, to lægevidenskabelige, en filosofisk, en historisk, 3 i østerlandsk Filologi og en matematisk. Af disse fandtes to Afhandlinger, nemlig den statsvidenskabelige og den ene af de to lægevidenskabelige, værdige til Prisen. Fire Afhandlinger, den ene af de lægevidenskabelige, den historiske og to af de tre i østerlandsk Filologi, tilkjendtes der Akcessit. Forfatterne fandtes at være:

Af de prisbelønnede Afhandlinger:

Cand. polit. Christopher F. Hage, af den statsvidenskabelige,

Cand. med. & chir. Richardt A. S. Paulli, af den lægevidenskabelige;

af de Akcessit tilkjendte Afhandlinger:

Praktiserende Læge i Nykjøbing paa Morsø Ludvig Møller, af den lægevidenskabelige,

Stud. magist. Harald V. J. O. Johannsen, af den historiske,

Stud. theol. Frants P. V. Buhl } af Afhandlingerne i østerlandsk
Cand. phil. David Simonsen } Filologi

Vedkommende Censurers Bedømmelse af de indleverede Afhandlinger lyde saaledes:

1. Den statsvidenskabelige Afhandling. Som Besvarelse af Spørgsmaalet i Statsvidenskab: „Der ønskes en kritisk Vurdering af John Stuart Mills Ejendommelighed og Betydning som økonomisk

*) Se Univ. Aarbog for 1871—73, S. 239.

Forfatter“, have vi modtaget en Afhandling med Motto: „Fu il maestro di color, che sanno.“ Forfatteren af denne særdeles vel skrevne Afhandling, der er Resultatet af et omfattende Studium, har søgt at besvare Opgaven ved Punkt for Punkt at gennemgaa og kritisk vurdere Mills Behandling af samtlige økonomiske og sociale Spørgsmaal. Uagtet det nu næppe havde været nødvendigt at give Afhandlingen et saa betydeligt Omfang, som den herved har faaet, og uagtet det — vel til Dels paa Grund heraf — ikke ganske er lykkedes Forfatteren at give et samlet Overblik over, paa hvilke Punkter den økonomiske Videnskab har gjort Fremskridt ved Mills Arbejder, ligesom hans skarpe og hyppigst træffende Kritik stundom har gjort ham noget ubillig imod Mill, maa det dog erkjendes, at hans Vurdering af Mills Betydning som økonomisk Forfatter i det hele og store er fuldkommen rigtig. Da Forfatteren derhos viser sig i Besiddelse af stor almindelig Modenhed og af grundig økonomisk Indsigt, og da adskillige af de enkelte Undersøgelser have et selvstændigt Værd og ere udsprungne af en sand videnskabelig Forskning, samt da Fremstillingen gennemgaaende udmærker sig ved Klarhed og Lethed, maa vi ubetinget kjende Forfatteren værdig til at hædres med Universitetets Guldmedaille.

N. C. Frederiksen.

Will. Scharling.

2. De lægevidenskabelige Afhandlinger. Til Besvarelse af Universitetets Prisspørgsmaal i Lægevidenskab for 1872—73: „En Fremstilling af de kirurgiske Behandlingsmaader, som kunne henføres til den antiseptiske Methode, særlig med Hensyn til Amputationer“, er der indkommet 2 Afhandlinger.

Forfatteren af den ene af disse, der som Motto har brugt Listers Ord: „The injured tissues do not need to be „stimulated“ or treated with any mysterious „specific“; All that they need is to be let alone“, har med megen Fuldstændighed behandlet den første Del af Spørgsmaalet og efter et flittigt Studium af Kilderne fremstillet de forskjellige Behandlingsmetoder, der kunne betegnes som antiseptiske. Ogsaa den anden Del af Opgaven, Antiseptikens Anvendelse ved Amputationer, har han forsøgt at besvare, idet han har samlet og fremstillet flere Bidrag fra vore egne og enkelte fremmede Hospitaler til Belysning af dette Punkt, uden at det dog er lykkedes at vinde noget egentligt Udbytte af det sparsomme Materiale. Skjønt denne Afhandling er noget bredt anlagt, og ikke er fri for nogen tør Systematisering og overflødig Vidleftighed, har den dog besvaret den udsatte Opgave saa tilfredsstillende, at vi maa tilkjende den Prisen.

Den anden Afhandling, der har til Motto: „Prætere a censeo, bacteria esse delenda“, er efter Forfatterens Angivelse udarbejdet, uden at han har haft Adgang til Kildeskrifter, og den fuldstændige Mangel af Citater gjør det umuligt at kontrollere Arbejdet. Det røber imidlertid en modnere Forfatter, der med stor Dygtighed har studeret det foreliggende Spørgsmaal, og han har paa en meget tiltalende og praktisk Maade behandlet den første Del af Opgaven. Da han imidlertid saa godt som ikke har indladt sig paa Opgavens 2den Del, og da de mangelfulde Hjælpekillær ogsaa spores noget i Afhandlingen i dens Helhed, kunne vi med al Anerkjendelse af dette fortjenstlige Arbejde kun tilkjende det et hæderligt Akkessit.

d. 11. Februar 1874.

Saxtorph.

Peter Plum.

3. Afhandlingen i Filosofi. Til Besvarelse af den for 1873 udsatte filosofiske Prisopgave: „Med Henblik paa de i Filosofiens Historie foreliggende Theorier at undersøge, hvorvidt en rationelt udtømmende Begrundelse af det moralske onde er mulig“, er der indkommet en Afhandling med Motto: „Kein Ding ohne Widervärtigkeit mag ihm selber offenbar werden“. Forfatteren har indskrænket sig til at meddele en flygtig Skizze af sin Verdensanskuelse og dertil at knytte nogle aforistiske Bemærkninger om den Stilling, Filosofiens historiske Hovedformer skulle indtage til Problemet om det onde, og han har lige saa lidt indladt sig paa en Kritik af de bestemte Theorier, der med Hensyn til dette Problem have faaet en særlig Betydning, som paa en Analyse af de Begreber og en Under-

søgelse af de Grundforhold, der ere afgjørende for dets Løsning. Der kan derfor ikke være Tale om at tilkjende Afhandlingen nogen Belønning.

den 28. Februar 1874.

R. Nielsen.

H. Bröchner.

S. Heegaard.

4. Afhandlingen i Historie. Universitetets historiske Prisopgave for det foregaaende Aar lød saaledes: „Kirkeforsamlingen i Basel vakte i den latinske Kristenhed Haabet om en Reform i Retning af Frihed for de nationale Kirker og Lettelse af de Pырder, den romerske Kurie havde lagt paa Folkene. Der ønskes en Skildring af denne Kirkeforsamling, med særlig Paavisning af Aarsagerne til, at Reformen efter en heldig Begyndelse dog til sidst mislykkedes.“

Som Besvarelse er indkommet en Afhandling, der har til Motto disse Ord af Guizot: „Au moment des grandes régénérations sociales, dans les époques pleines d'ambition et d'espérance, quand d'importantes réformes sont de toutes parts sollicitées et nécessaires, l'autorité du passé est l'obstacle qui s'oppose aux efforts vers un état nouveau.“

Hovedsagen ved den stillede Opgave, Fremstilling af Konciliets kirkelige Reformværk, træder i denne Besvarelse altfor meget tilbage i Forhold til Udviklingen af Konciliets ydre Stilling. Ved Siden af dette Misforhold savner man ogsaa blandt Aarsagerne til, at Reformtankerne ikke gennemførtes, den tilbørlige Fremhævelse af den væsentligste, nemlig den i Konciliet indtraadte demokratiske Retning, der især blev fremmet ved de med Grækerne uheldig førte Underhandlinger om deres Tilknæytning til den latinske Kirke. Lige over for disse Hovedmangler skulle vi her lægge mindre Vægt paa, hvad der ellers findes fejlagtigt i det enkelte, men idet vi derimod anerkjende Forfatterens flittige Kildestudium og den i det hele tilfredsstillende Ordning af Stoffet, tilkjende vi ham Akcessit.

Kjøbenhavn, den 6. Marts 1874.

F. Schiern.

E. Holm.

C. Paludan-Müller.

5. Afhandlingerne i østerlandsk Filologi. Til Besvarelse af den for 1873 udsatte Prisopgave: „at fremstille de forskjellige Maader, paa hvilke en Negation udtrykkes i Arabisk, og dermed at sammenligne, hvad der maatte findes tilsvarende i Hebraisk“, er der indkommet tre Afhandlinger.

Af disse kan den ene med Motto: „esse potius quam haberi“ kun betragtes som en omhyggelig Samling af Materiale, hentet fra de arabiske Grammatikeres Arbejder. Men da dette Stof ikke er gjort til Gjenstand for en selvstændig Bearbejdelse, ved hvilken der kunde være blevet frembragt Klarhed i Fremstillingen, da desuden flere Fejltagelser forekomme i Gjengivelsen af de benyttede Kildeskrifter, og Sammenligningen med det Hebraiske næsten overalt kun er antydnet, kunne vi, med al Paaskjønnelse af Forfatterens Flid, ikke tilkjende ham nogen akademisk Belønning.

De to andre Afhandlinger have fulgt omtrent en og samme Plan, og fortjene begge særlig Ros, saa vel for den Flid og Omhu, hvormed de have benyttet adskillige, hidtil lidet paaagtede Kildeskrifter, som for den Indsigt, hvormed de have vidst at drage Udbytte af det saaledes samlede Stof, saa at det kan være tvivlsomt, hvilken af begge der bør gives Fortrinet. Den ene, med Motto: „Zu geizen nicht erlaubt mein Mut; doch meinen Vorsatz hemmt mein Gut“, giver i det hele en klarere Fremstilling; men enkelte Afsnits altfor korte Behandling tyder paa et i denne Retning ikke noksom fremskredet Studium. Den anden, med Motto: „Det, man ikke ved ganske, skal man ikke ganske opgive; thi at vide en Del, er bedre, end slet ikke at vide det hele“, har et rigere Stof og røber større Frihed og Selvstændighed i Behandlingen, men staaar tilbage med Hensyn til den videnskabelige Gjennemførelse, især af det sidste Afsnit, og mangler i formel Henseende en omhyggelig Behandling.

Skjønt vi ikke kunne erkjende, at nogen af disse to Forfattere har besvaret den stillede Opgave i det Omfang og paa den Maade, der maa fordres for at vinde Prisbelønningen, have de dog begge nærmet sig saa meget til Maalet, at vi tilkjende enhver af dem et hæderligt Akcessit som Opmuntring til Fortsættelse af dette deres Studium

Kjøbenhavn, den 7de Marts 1874.

C. Hermansen.

N. L. Westergaard.

A. F. Mehren.

6. Afhandlingen i Mathematik. Den for 1873 udsatte mathematiske Prisopgave: „Paa Grundlag af Jacobis Formler for en materiel Partikels Bevægelse paa en Omdrejningsflade udvikles Lovene for det koniske Penduls Svingninger ved de simplest mulige Formler og den størst mulige Anskuelighed“, har fremkaldt en enkelt Afhandling med Motto: „nec multa — nec nulla“. Fremstillingen deri er langt fra ikke fyldestgørende, hverken i den Del deraf, hvor Udviklingen sker med Forfatterens egne Ord, eller i den langt større Del, der med enkelte Afbrydelser er en ligefrem Oversættelse af det Afsnit i „Durège, Theorie der elliptischen Functionen“, som handler om det koniske Pendul. Derimod er det vistnok umiskjendeligt, at Forfatteren har sat sig vel ind i Spørgsmaalet som det er behandlet af Durège, hvem han i øvrigt ikke nævner; men det mangler ham ganske paa Selvstændighed i Behandlingen, og dertil kommer, at den udtrykkelig opstillede Fordring om simple Formler paa ingen Maade er fyldstgjort ved de blot fra de elliptiske Funktioners Theori hentede sammensatte Udtryk. Vi kunne derfor ikke tilkjende ham nogen Belønning.

d'Arrest.

Adolph Steen.

H. G. Zeuthen.

1875.

De for Aaret 1874—75 udsatte Prisopgaver vare følgende:

1. I Theologi: At fremstille Ægteskabets Væsen, dets Stilling over for Stat og Kirke, og undersøge, hvad Værd der fra et kristeligt Standpunkt kan tillægges det borgerlige Ægteskab. 2. I Lovkyndighed: Der ønskes en historisk Udvikling af Bevistheorien i Christian den Vtes Lov samt en Paavisning af de Forandringer, denne Theori senere er undergaaet. 3. I Statsvidenskab: At fremstille den økonomiske Betydning af de Baand, der her i Landet hvile paa den frie Omsætning og Omfordeling af Jord. 4. I Lægevidenskab. Spørgsmaalene, hvorledes og hvor hurtigt Blodlegemernes relative Mængdeforhold i Blodet forandres ved og efter saadanne operative Indgreb, der umiddelbart bevirke en Forandring af Blodmængden (Blodudtømmelse og Transfusioner), ønskes nærmere oplyste ved Forsøg. Den ved disse anvendte Diæt maa nøje angives. 5. I Filosofi: En Fremstilling og Vurdering af den nyere Filosofis Materiebegreb samt en Undersøgelse om, hvorvidt dette Begrebs Udvikling har medført nogen Forandring i de filosofiske Hovedretningers indbyrdes Stilling. 6. I Historie: En Udsigt over Pariseruniversitetets Historie indtil de store Koncilier, med Benyttelse af de i den nyere Tid fremkomne Bidrag til Oplysning af dette Æmne. 7. I klassisk Filologi: Fabula de Hippolyto exponatur et illustratur *tan ex litteris quam ex operibus artis antiquæ*. Der ønskes en Fremstilling af Sagnet om Hippolyt efter Literaturen og Kunstværkerne. 8. I østerlandsk Filologi: Efter arabiske Kilder at undersøge Beskaffenheden af den før Muhammeds Tid forekommende Monotheisme, hvis Bekjendelse omtales i Koranen under Navnet „Hanif“. 9. I Mathematik og Astronomi: Idet man ved to Cirklers Potents forstaar Differentsten mellem Centerafstandens Kvadrat og Summen af Radiernes Kvadrater, kan man bestemme enhver Cirkel i en Plan ved Forholdene mellem de Potenser x_1, x_2, x_3, x_4 , som den danner med fire faste Cirkler i samme Plan. Om disse faste Cirkler gøres den Forudsætning (der bliver mulig, naar man ogsaa medtager Cirkler med imaginære Radier), at de, tagne to og to, give Potentserne Nul. Den saaledes erholdte Cirkelbestemmelse ønskes anvendt til en Undersøgelse af plane Figurer, sammensatte af Cirkler, som bør indbefatte en udførlig Behandling af de Cirkelsamlinger, som fremstilles ved homogene Ligninger af første Grad mellem x_1, x_2, x_3, x_4 , samt Prover paa Udledning af Egenskaber ved Cirkelsamlinger, som fremstilles ved Ligninger af anden Grad. (Smlg. Darboux:

Sur une classe remarquable de courbes et de surfaces algébriques. Paris 1873. Note X). 10. I Fysik og Kemi: Der fordres en, dels paa andres, dels paa egne Undersøgelser grundet Fremstilling af de Omstændigheder, som have Indflydelse paa de faste Lederes Plads i den elektriske Række. 11. I Naturhistorie (Mineralogi): En Bearbejdelse af de i Kulformationen paa Bornholm forekommende Planteforsteninger. Afhandlingen maa være ledsaget af de beskrevne Forsteninger og oplysende Tegninger.

Til Besvarelse af de for Aaret 1873—74 udsatte Prisopgaver*) indkom der 6 Afhandlinger: en statsvidenskabelig, to lægevidenskabelige, en historisk, en i den klassiske Filologi og en astronomisk. Af disse fandtes 1 Afhandling, nemlig den astronomiske, værdig til Prisen. En Afhandling, nemlig den statsvidenskabelige, tilkjenndtes der Akcessit. Forfatterne fandtes at være:

af den prisbelønnede Afhandling: Cand. magist. Johan Ludvig Emil Dreyer, Astronom ved Earl of Rosse's Observatorium, Birr Castle, Ireland, af den Akcessit tilkjenndte Afhandling: Cand. polit. Marcus Rubin.

Vedkommende Censurers Bedømmelse af de indleverede Afhandlinger lyde saaledes:

1. Den statsvidenskabelige Afhandling. Som Besvarelse af den national-økonomiske Prisopgave: „At paavise de Principer, hvorefter de forskjellige danske Sparekasser administreres, og undersøge, hvorvidt disse stemme med den Karakter, hver Sparekasse især efterhaanden har antaget, samt hvilke Foranstaltninger der endnu kunne træffes til at fuldstændiggjøre Systemet“, har man modtaget en Afhandling med Motto'et: „Melius est prævenire quam præveniri.“ Forfatteren har gjort Spørgsmaalet til Gjenstand for et flittigt Studium og en omfattende Behandling. Han har dvælet udførlig ved vore Sparekassers Statuter og disses enkelte Bestemmelser, ligesom ogsaa ved Enkeltheder fra andre Lande; derimod kunde Fremstillingen af de danske Sparekassers Virksomhed have været baade fyldigere og klarere. Forfatteren har selv opstillet Forskjellen mellem Kassernes Virksomhed som Banker og som egentlige Sparekasser; men han har ikke i sin Fremstilling gennemført denne Adskillelse som ledende Synspunkt. Afhandlingen giver baade ved det righoldige indsamlede Materiale og ved Forfatterens egne, om god økonomisk Indsigt vidnende Bemærkninger et værdifuldt Bidrag til Indsigt i de danske Sparekassers Forhold. Men Forfatteren har ikke været i Stand til at beherske sit Stof, og hans Fremstilling lader det derfor vel meget skorte paa Klarhed og Overskuelighed, hvorfor der kun kan tilkjenndes ham et særdeles hæderligt „akcessit“.

N. C. Frederiksen.

William Scharling.

2. De lægevidenskabelige Afhandlinger. Som Besvarelse af Universitetets medicinske Prisopgave for Aaret 1873—74 er der indkommet 2 Afhandlinger, en mindre med Motto: „It is not electricity that cures diseases, but the physician, who may cure diseases by means of electricity“ (Althaus) og en større med Motto: „*Ἀρχὴ τῆς σοφίας ἀντιοία*“ (Aristoteles).

Ingen af Forfatterne har løst Opgaven, idet ingen af dem har givet en tilfredsstillende „kritisk Fremstilling af Elektroterapiens Udvikling i den nyere Tid“.

Den først nævnte Forfatter har rigtignok lagt Planen for sit Arbejde saaledes, at han ved en god Gennemførelse af den vistnok vilde være kommet til et godt Resultat. Han har nemlig efter nogle indledende Bemærkninger først forsøgt at give en skizzeret Fremstilling af Elektrofysiologiens Udvikling i den nyere Tid, derefter villet behandle Elektricitetens terapeutiske Anvendelse og dennes

*) Se foran S. 268—69.

Udvikling i den nyere Tid, og endelig fremstillet den Anvendelse, Elektrotherapien for Tiiden har fundet i Medicinen, saa vel som i Gynækologien og Kirurgien. Men i det Afsnit, der behandler de fysiologiske Forhold, har Forfatteren kun bygget sin Fremstilling paa den rent elektrotherapeutiske Literatur, uden at benytte den paagældende fysiologiske Literatur, der aabenbart er ham ubekjendt. Manglen paa et tilfredsstillende fysiologisk Grundlag gjør sig gjældende ved hans meget svage Forsøg paa at oplyse, hvorvidt Elektrofysiologiens Resultater have fundet Anvendelse i Elektrotherapien, og hvorvidt Elektrotherapiens Resultater hvile paa en solid fysiologisk eller kun paa en empirisk Grundvold. Den samme Mangel har ogsaa paa flere Steder vildledet Forfatteren, saa vel i theoretisk, som i praktisk Henseende, saaledes navnlig med Hensyn til det saakaldte „Sympathicusspørgsmaal“ og med Hensyn til den af Remak opstillede „katalytiske Virkning“ eller „Katalyse“. Han har nemlig med Hensyn til Sympathicusspørgsmaalet overset, at det Begreb, Remak i sin Tid forbandt med „Sympathicus“ og som Forfatteren synes at fastholde, ikke kan opretholdes, naar man tager Hensyn til den specielle Nervefysiologis nyere Udvikling, og det er ikke blevet tydeligt for ham, at det uklare Begreb, der af Remak blev opstillet som katalytisk Virkning eller Katalyse, er kommet til at staa i et ganske andet Lys dels ved de senere Oplysninger, Fysiken har givet navnlig om Strømmens „kataforiske“ Virkninger, dels ved de Oplysninger, de fysiologiske Undersøgelser have givet om Nervernes Indvirkning paa Blodkarrene og paa Vævenes Ernæringsforhold. Af disse Grunde kunne vi ikke tilkjende denne Forfatter nogen Pris.

Den anden Forfatter har, i Stedet for at give en kritisk Fremstilling af Elektrotherapiens Udvikling i den nyere Tid, givet en kritisk Fremstilling af dens nuværende Udviklingstrin, nærmest med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt og hvorledes Elektriciteten i Følge de foreliggende kliniske Erfaringer med Nytte kan anvendes i de specielle Sygdomstilfælde. Med dette Formaal for Øje har han med en Flid, som fortjener al Anerkjendelse, samlet og med forstandig Kritik søgt at bedømme de af de forskjellige Forfattere publicerede Resultater, og for dem, der kun have til Formaal at sætte sig ind i den elektrotherapeutiske Praxis, har Forfatteren leveret et brugbart Arbejde. Men det er ikke et saadant rent praktisk Arbejde, der er forlangt i Prisopgaven. Denne Forfatter har, ligesom den foregaaende, udelukkende holdt sig til den elektrotherapeutiske Literatur. Han har lige saa lidt, ja endnu mindre end hin, taget Hensyn til Elektrofysiologiens og Nervefysiologiens nyere Udvikling og Literatur, og han har kun med Hensyn til et enkelt Spørgsmaal, og det tilmed paa en mindre heldig Maade, søgt at gjøre Rede for det Forhold, hvori Elektrofysiologien og Elektrotherapien staa til hinanden. Manglen paa tilstrækkeligt Kjendskab til de vedkommende fysiologiske Kjendtgjøringer har forledet ham til at tvivle om velbegrundede fysiologiske Love, og til at undervurdere Fysiologiens Forhold til den elektrotherapeutiske Empiri. Han har heller ikke taget tilbørligt Hensyn til den Betydning, den fysikalske Elektricitetslæres Udvikling har haft paa Elektrotherapiens og det elektrotherapeutiske Apparats og Methodikens Udvikling. Han har endelig uden Berettigelse ganske forbigaaet Galvanokaustikens og Elektrolysens Anvendelse i Kirurgien. Vi kunne saaledes heller ikke tilkjende denne Forfatter nogen Pris, omendskjønt vi maa anerkjende den paa Arbejdet anvendte Flid og Kritik, og erkjende, at hans Arbejde i og for sig ikke er uden praktisk Fortjeneste.

Kjøbenhavn, den 13. Marts 1875.

With.

Panum.

C. Reisz.

3. Den historiske Afhandling. Som Besvarelse af Universitetets for det forrige Aar udsatte historiske Prisspørgsmaal: „En kritisk Udsigt over den dansk-norske Stats politiske Forhold til Brandenburg-Preussen fra Trediveaarskrigens Slutning til de Fredsslutninger, der endte den store nordiske Krig“, er der indkommet en Afhandling, der har til Motto: „Interesser forene Folkeslagene“.

Skjønt det ikke skal nægtes, at Forfatteren ikke uden Flid har stræbt at sætte sig ind i Æmnet, lider Afhandlingen dog af saa væsentlige Mangler, at den ikke vil kunne opnaa nogen Belønning. Besvarelsen er paa den ene Side ufuldstændig og ikke fri for positive Fejl, paa den anden Side har den medtaget mange, dels uvedkommende, dels altfor bekjendte Forhold. Forfatteren har langtfra til-

strækkelig benyttet Literaturen, navnlig ikke den nyere. Hvad Formen angaar, lider Fremstillingen stundom af Gjentagelser, fattes Inddeling og savner overhovedet Overskuelighed, ligesom Sproget ofte er mindre heldigt.

Kjøbenhavn, den 13. Marts 1875.

F. Schiern.

E. Holm.

C. Paludan-Müller.

4. Den filologiske Afhandling. Over det i Fjor udsatte filologiske Prisspørgsmaal om den friere Brug og Betydningsmodifikation af sammensatte Adjektiver hos de græske Tragikere er der indkommet en Afhandling med Motto: „Est quadam prodire tenus, si non datur ultra“. Dette Arbejde har dog mere Karakteren af en, i øvrigt flittig og omfattende Samling af Stoffet med enkelte tilknyttede Bemærkninger, end af en gennemført Bearbejdelse, hvortil Forfatteren selv synes at antyde, at det har skortet ham paa Tid og Ro. Stoffet er derfor ikke overskuelig ordnet og fordelt, og de digteriske Friheder ikke med tilbørlig Klarhed og Bestemthed udviklede under Hensyn til Dannelsesformerne og de sædvanlige Betydninger. De almindelige indledende Bemærkninger om Tragikernes Sprogbrug ere meget fattige, og paa nogle Punkter er Orddannelsen opfattet urigtigt. Sproget lader meget tilbage at ønske. Vi kunne derfor ikke tilkjende Forfatteren, hvis Flid og Stræben vi paaskjønne, nogen Belønning.

Kjøbenhavn, den 15. Marts 1875.

J. N. Madvig.

J. L. Ussing.

5. Den astronomiske Afhandling. Den Udarbejdelse, der med Motto: „Sapiens qui assiduus“ er indkommet som Besvarelse af den i Fjor i Astronomi stillede Opgave, vedrørende den saakaldte personlige Ligning ved Passageobservationer, er, i god Overensstemmelse med det valgte Motto, fuldført med paaskjønnelesværdig Flid. I en i det væsentlige udtømmende, klar og læselig Fremstilling af omtrent alt, hvad der i den nyere astronomiske Literatur vedkommer Spørgsmaalet, gjør nærværende Arbejdes Forfatter Rede for Undersøgellesmethoderne, giver en ved nete Afbildninger oplyst Beskrivelse af visse i bemeldte Øjemed udtænkte Apparater, samt drøfter og bedømmer de Resultater, der for Tiden anses for at være Udtryk for Lovmæssigheden i de paagjældende Fænomeners store Mangfoldighed. Derhos savne vi ikke i Afhandlingen Præget af Modenhed og Dygtighed. Vistnok vil Forfatteren selv, naar han en Gang senere, efter en mere selvstændig og rigere Erfaring, vender tilbage til sin Afhandling, finde Anledning til at modificere enkelte af de deri fremkomne Udtalelser; men vi finde dog i det hele taget ikke, at denne Omstændighed just altfor stærkt har paavirket Opfattelsen under Udarbejdelsen. Vi tage derfor ikke i Betænkning at erklære denne Afhandling for tilfredsstillende, og finde den værdig til den udsatte Prisbelønning.

Kjøbenhavn, den 9. Marts 1875.

d'Arrest.

Adolph Steen.

H. G. Zeuthen.

VI. Akademiske Promotioner.

I Aarene 1874 og 1875 have i alt 16 Promotioner fundet Sted, idet der er tildelt 1 den theologiske, 1 den juridiske, 6 den medicinske og 7 den filosofiske Doktorgrad, hvoraf 6 i det filosofiske og 1 i det mathematisk naturvidenskabelige Fakultet, samt 1 den theologiske Licentiatgrad.

1874.

Domprovst Ludvig Jakob Mendel Gude, R. af D. (theol. Examen April 1844) forsvarerede den 18. Februar 1874 sin for den theologiske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Den hellige Nadvere. 1ste Afdeling: Forberedelsen og Indstiftelsen“. Paa Embedsvegne opponerede Professorerne Chr. Hermansen og Lic. theol. C. Henr.